

- 1. Täienduskoolitusasutuse nimi**
Järvamaa Rakenduslik Kolledž
- 2. Õppekava nimetus**
Lapsehoidja ja abiõpetaja koolitus
- 3. Õppekavarühm** (*vastavalt rahvusvahelisele haridus- ja koolitusvaldkondade klassifitseerimise süsteemile ISCED-F 2013*)
Lastehoid ja teenused noortele
- 4. Õppekeel**
Eesti keel
- 5. Õppekava koostamise alus**
Lapsehoidja tase 4
B.2.1 Lapse kasvukeskkonna toetamine
B.2.2 Lapse arengu toetamine
B.2.3 Lapse enesekohaste oskuste toetamine
B.2.4 Lapse tervise edendamine
B.2.5 Koostöö lapsevanema/hooldajaga
B.2.6 Erivajadusega lapse hoidmine
B.2.8 Lapsehoidja kutset läbiv kompetents
Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4
B.2.8 Töö abivajadusega (tervisest tuleneva erivajadusega) lapsega.
Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooni kutse andmise kord lapsehoidja kutsetele.
Alushariduse riiklik õppekava määrus nr 33, vastu võetud 07.08. 2025, redaktsiooni jõustumise kp 01.09.2025.
Tervise- ja töoministri 22. novembri 2018. määrus nr 50 „Töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikme ja esmaabiandja koolituse ja täienduskoolituse kord täienduskoolitusasutuses”. Sotsiaalhoolekande seadus § 454 näeb ette, et isik peab lapsehoidjana tegutsemiseks olema läbinud vähemalt 16-tunnise esmaabikoolituse viimase 36 kuu jooksul.
Sotsiaaltöö ja nõustamine riiklik õppekava
- 6. Õppe kogumaht** (akadeemilistes tundides) **ja õppe ülesehitus**
Õppe kogumaht on 308 tundi, millest 288 tundi on kontaktõpe sh praktiline õpe õppekeskkonnas 32 tundi ja juhendatud praktika 80 tundi. Iseseisev õpe 20 tundi. Koolituse kogumaht sisaldab 16 tundi esmaabiandja koolitust.
- 7. Õppekeskkond**
Järvamaa Rakendusliku Kolledži õppetöökõks vajaliku sisustuse ja õppetehnikaga auditoorium, mis võimaldab kasutada erinevaid aktiivõppemeetodeid ja gruppides töötamist.
- 8. Sihtgrupp**
Täiskasvanud, kes soovivad töötada lapsehoidjana või abiõpetajana lasteaias või lastehoius ja vajavad täiendavaid kutseoskusi ja teadmisi tööks lastega.
Samuti lasteaias tugispetsialistina töötavad inimesed, kes soovivad omandada või täiendada teadmisi lapse arengust, kasvukeskkonnast, suhtlemisest, erivajadustest.
- 9. Õppe alustamise tingimused**
Vähemalt keskharidus
- 10. Eesmärk**

Koolituse tulemusel on õppijal ettevalmistus lapsehoidja või abiõpetaja tööks vajalike hoiakute ja koostööoskuste loomiseks ning erinevas vanuses lapsele turvalise kasvukeskkonna ja eakohase arengu ja vajaduste toetamiseks.

Koolituse edukas läbimine toetab õppija professionaalset arengut ning võimaldab soovi korral taotleda lapsehoidja, tase 4 kutset..

11. Õpiväljundid

Koolituse läbinu:

- Kujundab turvalise ja lapse arengut toetava kasvukeskkonna;
- Mõistab lapse arenguetape ja rakendab eakohased tegevused;
- Toetab lapse sotsiaalsete, enesekohaste ja eneseteenindusoskuste arengut;
- Rakendab tõhusaid suhtlemise, kuulamise ja koostöö põhimõtteid;
- Märkab erivajadusi ja kohandab tegevusi vastavalt lapse vajadustele;
- Rakendab ainevaldkondade lõimimist praktilistes tegevustes;
- Planeerib ja viib läbi lõimitud õppetegevusi, hindab lapse arengut ja dokumenteerib tegevusi;
- Edendab lapse tervist ja toetab eakohaseid toitumisharjumusi;
- Teeb koostööd lapsevanemate ja võrgustikuga;
- Tegutseb esmaabi olukordades ja tagab ohutuse;
- Järgib kutse-eetikat, õigusakte ning isikuandmekaitse põhimõtteid;
- Teostab majapidamis- ja koristustöid.

12. Õppe sisu

Kontaktõpe 288 tundi, millest praktiline õpe õppekeskkonnas 32 tundi toimub integreeritult kontaktõppega.

Läbiva teemana käsitletakse lapsehoidja tase 4 kutseeksami nõuded, eksami struktuuri ja hindamiskriteeriumeid.

1. Lapse kasvukeskkond (16 t)

1. Nõuded kasvukeskkonnale. Lapse individuaalsust, vanust ja vajadusi arvestav turvaline ja mänguline kasvukeskkond. Kasvukeskkonna ohutegurid. Kasvukeskkonna vaimse ja füüsilise tervise hoidmine sh austavad suhted.

Praktiline õpe: juhtumikirjelduste põhjal situatsiooniülesande lahendamine rühmatöona (2 t)

Õppijad analüüsivad juhtumikirjeldust ja tuvastavad võimalikud põhjused.

2. Lapse areng (32 t)

Lapse arenguteooriad. Lapse eneseteenindus-, tunnetus-, mängu-, sotsiaalsete ja enesekohaste oskuste kujundamine. Tajude ja mõtlemisoskuste arendamine. Mäng. Valdcondade lõimimine mängu kaudu. Lapse keeleline areng. Arengu hindamine, hindamismeetodid.

Praktiline õpe: situatsiooniülesannete lahendamine (3 t)

Töötavad rühmades välja lõimitud tegevuse, mille abil on võimalik arendada lapse sotsiaalseid ja enesekohaseid oskusi.

3. Lapse väärtustemaailma kujundamine (8 t)

Heade käitumistavade kujundamine lähtuvalt lapse arengust. Laste iseseisvuse kasvatamine, enesekohaste oskuste kujundamine, loovuse väärtustamine ja mängu juhendamine.

Praktiline õpe: juhtumipõhiste situatsiooniülesannete lahendamine (2 t)

Õppijad analüüsivad juhtumikirjeldust ja tuvastavad võimalikud põhjused.

4. Lapse enesekohased- ja eneseteenindusoskused (16 t)

Päevakava ajataju ja rutiini turvalisus. Enese- ja emotsioonide väljendamine. Esmane enesekontroll. Iseseisvus ja otsustamine. Lihtsate olukordade lahendamine.

Eneseregulatsioon. Enese eest hoolitsemine. Kolmeaastase lapse ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused. Koostöö vajalikkus lapsevanemaga.

Praktiline õpe: juhtumite lahendamine (1 t)

5. Suhtlemisoskused (16 t)

Suhtlemis- ja kuulamisoskused lapse ja täiskasvanuga. Suhtlemise etapid.

Suhtlemistasandid (E. Berne). Usaldussuhte loomine. Probleemide lahendamine.

Suhtlemisoskuste õpetamine lapsele. Koostöö alused, eetilised põhimõtted.

Kokkulepped ja piirid koostöös.

Praktiline õpe: situatsiooniülesande lahendamine (2 t)

6. Erivajadusega laps (32 t)

Arengulised ja hariduslikud erivajadused. Erivajadused, erivajaduste põhjused ja raskusastmed. Lapse arengupotentsiaali märkamine ja tugevuste toetamine tegevustes. Alternatiivkommunikatsioon. Kaasamine. Võrgustikutöö. Abivahendite liigid ja kohandamine vastavaks lapse vajadustele.

Praktiline õpe: juhtumianalüüside lahendamine (3 t)

7. Ainevaldkondade lõimimine tegevustes (32 t)

Valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused. Õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade mänguline lõimimine üldõpetuslike põhimõtete alusel. Täiskasvanu roll mängulises õppes.

Erinevad pedagoogilised suunad (Käis, Suunatud uurimuslik õpe, Montessori, Hea Algus, Waldorf, Emilia Reggio jne.)

Erinevate valdkondade (keel ja kõne, matemaatika, mina ja keskkond, muusika, liikumine) lõimimine võimaldades vabamängu, katsetamist, liikumist, muusikat ja teisi aktiivset õppimist ning loovust toetavaid meetodeid nii individuaalsetes tegevustes kui ka grupis. Digitehnoloogia võimaluste kasutamine. Mitmekeelsest perest pärit lapse keelelise arengu toetamine. Õuesõpe. Projektõpe. Probleemõpe.

Praktiline õpe: Loova ja mängulise tegevuse koostamine ja läbiviimine

näidistegevusena, tuginedes etteantud juhendile (3 t)

8. Tegevuste planeerimine ja dokumenteerimine (8 t)

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted.

Tegevuste planeerimine, läbiviimine ja analüüs ja dokumenteerimine. Ressursside valik (aeg, vahendid, materjalid). Üleplaneerimine ja alaplaneerimine. Eakohased tegevused ja vahendid.

Praktiline õpe: situatsioonülesande lahendamine (1 t)

9. Tervise edendamine. Eakohane toitumine (8 t)

Tervislik toit. Lapse söömisharjumused ja isud. Söömiskultuur. Käitumine lapse söömistegevuse ja -valikute suunamisel.

Praktiline õpe: juhtumianalüüs - laps ei soovi lasteaiatoitu (1 t)

10. Koostöö lapsevanemaga, hooldajaga (8 t)

Tõhus suhtlemine ja muutuste juhtimise baasoskused. Konfidentsiaalsus ja eetikanormidest lähtumine töötades lapsevanema ja erivajadusega lapsega.

Võrgustikutöö.

Praktiline õpe: juhtumianalüüs konfidentsiaalsuse ja eetikanormide rikkumine (1 t)

11. Esmaabiandja koolitus (16 t)

Abivajaja tervisliku seisundi hindamine.

Esmaabi haigushoogude, õnnetusjuhtumite ja traumade korral, arvestades lapse tervislikku seisundit ja/või trauma ulatust

Esmaabivahendite valik ja kasutamine töökohal

Praktiline esmaabi ülesanne – situatsioonülesanne (8 t)

Teoreetiliste teadmiste test

12. Kutset läbivad kompetentsid (8 t)

Kutse eetika ja õigusaktid. Oma kutseoskuste ja erialase arenguvajaduse analüüsimine. enda isiksusena teadvustamine. Lapsehoidja suhtlemiskompetentsuse mõtestamine.

Isikuandmekaitse, turvalisuse ja konfidentsiaalsuse põhimõtted.

Praktiline õpe: vastavalt etteantud juhtumile leiab õigusaktidest vastava sätte, kuidas käituda või kelle poole pöörduda (1 t)

13. Majapidamis- ja koristustööd (8 t)

Ruumi kujundamine, disain sh valgustus ja ventilatsioon, keskkonnamüra ja mürasaaste. Majapidamis- ning koristustööd, olmetehnika ning -keemia ohutusnõuded. Lastele eakohased majapidamis- ja koristustööd, laste kaasamine.

Praktiline õpe: situatsioonülesannete lahendamine (tulemuslik koristamine) (4 t)

Juhendatud praktika (80 t)

on osalenud kõigis kohustuslikes tegevustes;

on sooritanud juhendaja toetusel vähemalt ühe planeeritud näidistegevuse;

on rakendanud kutse-eetikat ja turvalisuse põhimõtteid praktikas.

Iseseisev õpe (20 t)

Eneseanalüüs: vormikohane ja kompetentsipõhine eneseanalüüs, kus on analüüsitud oma tegevust lapsehoidjana või abiõpetajana ning välja toodud arenguvajadused

13. Õppemeetodid

Miniloengud. Erinevad aktiivõppemeetodid-grupitööd, simulatsioonid, arutelud, loovad harjutused. Üks õppemeetod muutub sujuvalt teiseks vastavalt õppegrupi osalejate vajadustele ning valmisolekule tegevuste muutmiseks. Iga teema sisaldab teoreetilist ja praktilist õpet ning eluliste seoste väljatoomist.

14. Iseseisev õpe

Eneseanalüüs: vormikohane ja kompetentsipõhine eneseanalüüs, kus on analüüsitud oma tegevust lapsehoidjana või abiõpetajana ning välja toodud arenguvajadused.

15. Õppematerjalid

Lapsehoidja tase 4 <https://www.kutsereregister.ee/ctrl/et/Standardid/vaata/10622201>

Sotsiaalhoolekande seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/SHS>

Alusharidusseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/109012025001>

Alushariduse riiklik õppekava <https://www.riigiteataja.ee/akt/113082025001>

Koolitajate koostatud õppematerjalid.

16. Nõuded õpingute lõpetamiseks sh hindamise meetodid ja –kriteeriumid

Õpingud loetakse lõppenuks, kui õppiija on osalenud kontaktõppes vähemalt 70%, sooritanud praktilise õppe tööd, vajadusel läbinud esmaabiandja koolituse, sooritanud juhendatud praktika ja esitanud eneseanalüüsi. Mitmeeristav hindamine.

Hindamise meetod	Hindamiskriteeriumid
------------------	----------------------

Praktilise õppe tööd läbi õppeprotsessi	On kirjeldatud ja analüüsinud mooduli temaatikapõhiseid juhtumeid ja oma võimalikku käitumist vastavas olukorras. Refleksiooniülesannete käigus toetavad kaasõppijad üksteist rühmapeegelduste kaudu.
Esmaabiandja koolituse praktiline töö - situatsioonülesanne	Situatsioonülesande baasil elustamise demonstreerimine. Ülesanne loetakse sooritatuks kui on antud algoritmi järgides elupäästev esmaabi. Õppija analüüsib ja reflekteerib oma tegevust.
Esmaabiandja koolituse teoreetiliste teadmiste test	Positiivseks soorituseks on vaja vähemalt 80% õigeid vastuseid.
Juhendatud praktika	On esitatud vormikohase praktikajuhendaja hinnang
Eneseanalüüs	On valminud vormikohane ja kompetentsipõhine eneseanalüüs, kus on analüüsitud oma tegevust lapsehoidjana või abiõpetajana ning välja toodud arenguvajadused.

17. Koolituse läbimisel väljastatav dokument

Koolituse lõpus väljastatakse tunnistus, kui lõpetamise nõuded on täidetud. Hindamisel mitteosalenud või hindamist mitte läbinud õppijale väljastatakse tõend koolitusel käsitletud ja õppija poolt läbitud teemade kohta.

18. Koolitaja kompetentsust tagava kvalifikatsiooni või õpi- või töökogemuse kirjeldus

Koolitajal on koolitatavas valdkonnas kõrg- või eriharidus, töökogemus sotsiaal- või haridusvaldkonnas ning täiskasvanute koolitamise kogemus.

Koolitusele kaasatakse tervishoiukorralduse infosüsteemis registreeritud tervishoiutöötaja, kes on läbinud esmaabiõpetaja koolituse ning omab sellekohast tunnistust